

Ministerstvo kultury
Č. j.: MK 6694/2026 OMG

**Rozhodnutí
ministra kultury
č. 2/2026
ze dne 9. 2. 2026,
kterým se vydává zřizovací listina státní příspěvkové organizace
Národní muzeum v přírodě v úplném znění**

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se zřizovací listina státní příspěvkové organizace Národní muzeum v přírodě ve znění rozhodnutí ministra kultury č. 8/2013 ze dne 12. prosince 2013 č.j. MK-S 15 463/2013 OMG a rozhodnutí ministra kultury č. 23/2018 ze dne 11. prosince 2018 č.j. MK 79875/2018 OMG vydává v úplném znění.

Článek I

Označení zřizovatele

Ministerstvo kultury, Maltézské náměstí 1,
118 11 Praha 1

Článek II

Název, sídlo a identifikační číslo organizace

Název organizace: Národní muzeum v přírodě

Sídlo organizace: Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Identifikační číslo organizace: 00098604

Organizace byla založena jako Valašské muzeum v přírodě v roce 1925 Musejním a národopisným spolkem. V roce 1954 jej do správy převzalo Krajské muzeum v Gottwaldově, které jej v roce 1960 předalo novému zřizovateli – Okresnímu národnímu výboru ve Vsetíně. V roce 1971 přešlo muzeum pod Odbor kultury Severomoravského krajského národního výboru v Ostravě, pod nímž fungovalo do roku 1990, kdy se jeho zřizovatelem stalo Ministerstvo kultury ČR. V roce 2018 bylo přejmenováno na Národní muzeum v přírodě, přičemž došlo ke změně struktury organizace převedením tří organizačních útvarů, které do té doby byly součástí Národního památkového ústavu.

Článek III

Právní postavení organizace

Národní muzeum v přírodě je příspěvkovou organizací vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů plynoucí.

Článek IIIa

Národní muzeum v přírodě při zadávání veřejných zakázek postupuje v souladu s dokumenty schválenými vládou, nebo vydanými vládou pověřenými ministerstvy, vztahujícími se na státní příspěvkové organizace jako veřejné zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. e) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a to v rozsahu a za podmínek stanovených Ministerstvem kultury.

Článek IV

Vymezení základního účelu zřízení organizace a předmětu její hlavní činnosti

Základní účel

Národní muzeum v přírodě (dále jen „organizace“) plní funkce muzejní instituce podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s tímto ustanovením se zřizuje za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy, provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se sbírek muzejní povahy a sbírkových předmětů a prostředí, z něhož jsou získávány sbírkové předměty a šířit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.

Předmět hlavní činnosti

- (1) Organizace shromažďuje sbírku nemovitých i movitých dokladů k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury z českých, moravských a slezských regionů, zejména regionů Valašsko, Těšínské Slezsko, Haná, Horácko, Chrudimsko, Litomyšlsko, severozápadní Čechy, České Středohoří, Plzeňsko a jejich přechodových oblastí. Chová původní plemena hospodářských zvířat a pěstuje původní odrůdy zemědělských plodin. Dokumentuje život a kulturu krajanů, pocházejících ze sledovaného území a žijících v zahraničí. Věnuje se výzkumu, ochraně a prezentaci nemateriálního kulturního dědictví. Sbírkou tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
- (2) Organizace provádí základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šíří jeho výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií; vede oddělené účetnictví pro tyto činnosti, což jsou primární neekonomické činnosti uvedené v bodu 3.1.1. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, tak, aby bylo zabráněno tzv. křížovému financování jiných ekonomických i neekonomických činností organizace. Veškerý zisk pocházející z primárních neekonomických činností podle bodu 3.1.1. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, pokud jsou na jejich financování použity veřejné prostředky, se zpětně investuje do základního výzkumu nebo aplikovaného výzkumu nebo experimentálního vývoje nebo do šíření jejich výsledků nebo do výuky. Podniky, které mohou uplatňovat vliv na organizaci jako podílníci nebo členové, nemají k výzkumným kapacitám subjektu nebo jím vytvořeným výsledkům výzkumu přednostní přístup.
- (3) Spravuje odbornou knihovnu a sbírku dokumentů archivní povahy, filmotéku, videotéku a fotografický archiv. Vede genealogickou kartotéku rodů, pocházejících z regionu Moravského Valašska.
- (4) Sbírkou spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.
- (5) Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou.
- (6) Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji přírody a společnosti.
- (7) Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
- (8) Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic specifických pro muzea v přírodě s využitím krajinných prvků a rekonstrukcí přírodního prostředí, a prostřednictvím krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, speciálně pak zejména dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům.
- (9) Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo preparování, konzervování a restaurování, za předpokladu, že je zajištěna jejich bezpečnost a ochrana

ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb. Umožňuje studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených zákonem č. 122/2000 Sb., a badatelským řádem, který sama vydá.

(10) Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.

(11) Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníky nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti.

(12) Pořádá kulturní a vzdělávací programy, přehlídky a festivaly vyplývající z předmětu činnosti (hudební, divadelní, literární, filmové a multimediální), zejména pořady folklórní a ukázky tradičních řemesel a lidové výroby.

(13) Vstupuje do profesních sdružení tuzemských i zahraničních za účelem koordinace odborné činnosti.

(14) Spolupracuje se zájmovými sdruženími a vědeckými společnostmi, zejména s Valašským muzejním a národopisným spolkem v Rožnově pod Radhoštěm.

(15) Provádí metodickou a poradenskou činnost pro muzea v přírodě v České republice.

(16) Na základě pověření Ministerstva kultury České republiky vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.

(17) V oboru své činnosti spolupracuje s tuzemskými i zahraničními partnery.

(18) Vykonává činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor, zejména:

- Umožňuje za úplatu i bezúplatně návštěvu expozic, výstav a dalších kulturních akcí.
- Poskytuje bezúplatně i za úplatu další služby návštěvníkům vyplývající z předmětu činnosti, včetně poskytování občerstvení.
- Vybírá poplatky za fotografování, filmování a pořizování videozáznamů, pořizování kopií dokumentů, poskytování fotografií, negativů a ektachromů.
- Prodává katalogy, knihy, upomínkové předměty a další zboží propagující předmět činnosti, kopie, repliky a další rozmnoženiny sbírkových předmětů, výrobky z ušlechtilých materiálů s odpovídající uměleckou úrovní, nosiče audio a video nahrávek.
- Poskytuje služby konzervátorských a restaurátorských dílen, učeben a laboratoří.
- Poskytuje reklamní a propagační služby při zpřístupňování svých sbírek.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertízy.

(19) Poskytuje informační služby související s předmětem činnosti.

(20) Ve smyslu přílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů poskytuje odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy.

(21) Organizace je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb podle zákona č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb.

Článek V

Označení statutárních orgánů

Statutárním orgánem organizace je generální ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury České republiky.

Článek VI

Vymezení majetku a hospodaření

Organizace je příslušná hospodařit s majetkem České republiky svěřeným jí při jejím zřízení a s majetkem nabytým v průběhu její další existence, který je ke dni účinnosti tohoto rozhodnutí ve vlastnictví státu. Soupis majetku v členění

1. nemovitý majetek České republiky
2. movitý majetek České republiky
3. finanční a peněžní fondy
4. majetek České republiky evidovaný na podrozvahovém účtu
5. nemovité a movité věci a jejich soubory prohlášené za kulturní památku
6. sbírka muzejní povahy zapsaná v Centrální evidenci sbírek
7. archiválie vedené mimo evidenci sbírky muzejní povahy
8. knihovní fondy mimo evidenci sbírky muzejní povahy

v rozsahu zjištěném ke dni 31. 12. 2025, je uveden v přílohách této zřizovací listiny.

Organizace má právo tento majetek držet, užívat jej a nakládat s ním v souladu s právními předpisy a účelem, pro který byla zřízena.

Organizace nabývá majetek s příslušností hospodařit s ním v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. pouze do vlastnictví České republiky.

Organizace hospodaří s majetkem České republiky podle ustanovení zákonů č. 218/2000 Sb. a č. 219/2000 Sb.

Sbírka muzejní povahy je hmotným majetkem, považuje se za jednu věc hromadnou a organizace s ní hospodaří podle zvláštních právních předpisů.¹

¹ Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Hospodaření s majetkem, který je kulturní památkou, předmětem kulturní hodnoty, archiválií a knihovním dokumentem, pokud není součástí sbírky muzejní povahy, se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., pokud zvláštní právní předpis² nestanoví jinak.

Článek VII

Primární neekonomické činnosti podle čl. IV „Předmět hlavní činnosti“, bod (2), vede organizace v účetní evidenci odděleně od ostatních činností organizace; přitom se řídí zákonem č. 218/2000 Sb. a vnitřními předpisy Ministerstva kultury.

Článek VIII

Převod práv a povinností

Organizace je právním nástupcem Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, zřízeného Ministerstvem kultury České republiky, a z tohoto titulu přebírá v plném rozsahu jeho práva a závazky.

Článek IX

Organizační struktura organizace a její změny

Veškerou činnost organizace řídí generální ředitel, jedná jejím jménem a je ze své činnosti odpovědný ministru kultury.

Národní muzeum v přírodě se člení na:

Valašské muzeum v přírodě, Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm,
Muzeum v přírodě Vysočina, Příčná 350, 539 01 Hlinsko,
Muzeum v přírodě Zubrnice, Zubrnice 74, 400 02 Ústí nad Labem,
Hanácké muzeum v přírodě, Příkazy 54, 783 33 Příkazy,
Muzeum v přírodě Plzeň-Bolevec, Bolevecká náves 1/3, 323 00 Plzeň
a další organizační útvary.

Samostatným útvarem je Metodické centrum pro muzea v přírodě.

² Např. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 203/2006 Sb., o některýchruzích podpory kultury a změně některých zákonů, zákon č. 101/2001 Sb., o navracení nezákonně vyvezených kulturních statků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 499/2004, o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Organizační strukturu organizace podrobně stanoví organizační řád, který vydává a mění generální ředitel organizace. Činnost organizace se řídí právními předpisy a vnitřními předpisy, které vydává generální ředitel organizace.

Generální ředitel organizace jmenuje a odvolává svého zástupce, který ho zastupuje v jeho nepřítomnosti, jmenuje a odvolává ředitele, náměstky a vedoucí zaměstnance organizace, kteří řídí činnost jednotlivých organizačních útvarů.

Generální ředitel organizace ustavuje Muzejní radu Národního muzea v přírodě, Kolegium Národního muzea v přírodě a Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost jako své poradní orgány a dle organizačního řádu může ustavit další poradní orgány v jednotlivých organizačních složkách Národního muzea v přírodě.

Článek X

Vymezení doby, na kterou je organizace zřízena

Organizace je zřízena na dobu neurčitou.

Článek XI

Toto rozhodnutí nabývá účinnosti dnem podpisu.

Oto Klempíř
ministr kultury

